

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 408/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ľubomírom Kaščákom, advokátom, Horná 35, Banská Bystrica, proti postupu a rozhodnutiu mesta Banská Bystrica sp. zn. OVZ SU 137031/19253/2016/HH z 21. septembra 2016, rozhodnutiam Okresného úradu Banská Bystrica, odboru výstavby a bytovej politiky sp. zn. OU-BB-OVBP2-2016/020140/02-BX z 2. augusta 2016 a sp. zn. OU-BB-OVBP2-2016/033429/06-BX z 22. decembra 2016, rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/72/2018-203 z 27. novembra 2019 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžk/46/2020 z 30. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. júla 2022 (doplnenou 21. marca 2024) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím mesta Banská Bystrica (ďalej len „stavebný úrad“) sp. zn. OVZ SU 137031/19253/2016/HH z 21. septembra 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie stavebného úradu“), rozhodnutiami Okresného úradu Banská Bystrica, odboru výstavby a bytovej politiky (ďalej len „okresný úrad“) sp. zn. OU-BB-OVBP2-2016/020140/02-BX z 2. augusta 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného úradu z 2. augusta 2016“) a sp. zn. OU-BB-OVBP2-2016/033429/06-BX z 22. decembra 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného úradu z 22. decembra 2016“), rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“)

č. k. 23S/72/2018-203 z 27. novembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 1Sžk/46/2020 z 30. marca 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu“). Napadnuté rozhodnutia navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha vo vzťahu ku všetkým uvedeným orgánom priznania finančného zadosťučinenia celkovo v sume 79 200 eur a priznania mu náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že stavebný úrad svojím prvým rozhodnutím sp. zn. OVZ SU 17409/19253/2016/HH zo 4. apríla 2016 (ďalej len „rozhodnutie stavebného úradu zo 4. apríla 2016“) v prospech stavebníkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „stavebníci“) dodatočne povolil uskutočnenie stavby „Drobné stavby“ (záhradný altánok nepravidelného pôdorysného tvaru s plošnou výmerou 23 m²; záhradný altánok obdĺžnikového pôdorysného tvaru rozmerov 2,50 x 3 m; dielnička a sklad záhradného náradia lichobežníkového pôdorysného tvaru s plošnou výmerou 21 m²), ktorá bola dodatočne povolená na pozemkoch ([REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]) vo dvore rodinného domu vo vlastníctve stavebníkov na [REDAKOVANÉ] v mestskej časti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „drobná stavba“). Na základe odvolania sťažovateľa bolo toto rozhodnutie stavebného úradu napadnutým rozhodnutím okresného úradu z 2. augusta 2016 zrušené a vec bola vrátená stavebnému úradu na nové rozhodnutie.

3. Stavebný úrad následne svojím napadnutým rozhodnutím podľa § 66 a § 88a ods. 4 Stavebného zákona opätovne dodatočne povolil drobnú stavbu. Ním zároveň rozhodol aj o námietkach sťažovateľa ako účastníka konania, a to tak, že ich podľa § 66 ods. 1 v súčinnosti s § 88a ods. 7 Stavebného zákona zamietol. Poukázal na to, že tieto námietky majú len konštatačný charakter.

4. Proti napadnutému rozhodnutiu stavebného úradu podal sťažovateľ odvolanie (namietal v ňom nedostatočný výrok rozhodnutia, nedodržanie rovnosti práv, rozpor stavby s verejným záujmom, že záväzné stanoviská dotknutých orgánov nie sú odôvodnené, ďalej rozpor stavby s verejným záujmom ochraňovaným územným plánom, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nedostatočnosť projektovej dokumentácie, neposúdenie požiarneho rizika stavby orgánom požiarnej bezpečnosti, že nebolo do procedúry podľa § 140b ods. 5 Stavebného zákona prizvané Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a nebola vykonaná miestna ohliadka). Okresný úrad napadnutým rozhodnutím z 22. decembra 2016 odvolanie sťažovateľa zamietol a potvrdil ním napadnuté rozhodnutie stavebného úradu.

5. Sťažovateľ podal na krajskom súde proti napadnutému rozhodnutiu okresného úradu z 22. decembra 2016 správnu žalobu. Krajský súd o nej rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol (zároveň výrokom č. II sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania; výrokom č. III nepriznal ďalším účastníkom konania voči sťažovateľovi právo na náhradu trov konania a výrokom č. IV zamietol návrhy sťažovateľa na prerušenie konania).

6. O kasačnej sťažnosti sťažovateľa podanej proti napadnutému rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol (zároveň ním zamietol aj návrhy sťažovateľa na prerušenie konania; nepripustil do kasačného konania vstup ako zainteresovanej verejnosti Občianskeho združenia „Právo a zákonnosť občianske združenie“, zastúpeného

sťažovateľom; nepriznal sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania a ostatným účastníkom konania a zainteresovanej verejnosti nepriznal náhradu trov kasačného konania).

7. Najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku (najmä na stranách 19 až 30 v bodoch 58 až 89) uviedol, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti predostrel v zásade totožné námietky ako v správnej žalobe. Zamietnutie kasačnej sťažnosti ako nedôvodnej odôvodnil tým, že písomné vyhotovenie preskúmaného rozhodnutia okresného úradu obsahovalo zákonné ustanovenia vyvodzujúce jeho pôsobnosť rozhodovať ako odvolací orgán v rámci správneho konania, že námietka sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí a stanovísk ním nebola dostatočne odôvodnená. Nezistil pochybenia, ktoré by mohli byť charakterizované ako vady nezrozumiteľnosti alebo nedostatku dôvodov. K námietke o nekonaní s jeho právnym zástupcom uviedol, že z administratívneho spisu vyplýva, že úkony v prvostupňovom správnom konaní až do podania odvolania vykonával osobne sťažovateľ, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa a je advokátom. Poukázal na to, že sťažovateľ sám do konania predkladal žiadosti, námietky, upozornenia, pričom na tieto úkony nebol správnym orgánom vyzývaný, tieto úkony vykonával z vlastnej vôle. Upriamil pozornosť aj na to, že sťažovateľ sa 16. septembra 2015 sám zúčastnil ústneho pojednávania na stavebnom úrade, pričom nenamietal neprítomnosť právneho zástupcu, počas konania nikdy nenamietal (ani po nahliadnutí do spisového materiálu), žeby stavebný úrad opomenul konať s jeho právnym zástupcom, pričom z obsahu spisu musel mať vedomosť o tom, že jeho zástupca vo veci nekonal. K tejto námietke tiež uviedol, že odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu (rozhodnutiu stavebného úradu zo 4. apríla 2016) podal sťažovateľ sám a meritórne ho aj obsahlo odôvodnil, pričom ani tu nenamietal nekonanie s jeho zástupcom a obdobne tomu bolo aj v prípade odvolania podaného sťažovateľom proti napadnutému rozhodnutiu stavebného úradu. V rámci neho sa právny zástupca sťažovateľa domáhal svojej účasti na ňom, pričom rozhodnutie bolo následne doručované aj jemu. Skonštatoval, že vzhľadom na to, že priamo sťažovateľ sám podal meritórne odvolanie, v ktorom toto pochybenie nenamietal, čiže ho sám nepociťoval ako ujmu na jeho procesných právach, pričom o odvolaní riadne rozhodol odvolací orgán, dospel preto k záveru, že táto procesná vada nemá takú závažnosť, na základe ktorej by bolo možné konštatovať nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Poznamenal, že vyjadrenie advokáta obsiahnuté v administratívnom spise o „zhrození“ z toho, že od stavebného úradu nič nedostával (žiadne písomnosti a pod.), sa mu javí ako účelové. Dodal, že keďže bol sťažovateľ počas celého prvostupňového konania aktívny a nahliadal do spisového materiálu, musel vedieť, že jeho právny zástupca bol od apríla 2015 do decembra 2016 nečinný. K námietke o neposkytnutí pomoci a poučenia podľa § 3 ods. 2 Správneho súdneho poriadku zo strany správnych orgánov argumentoval, že o dodržaní týchto podmienok svedčí samotná aktivita sťažovateľa, ktorý opakovane do konania zasahoval využívaním svojich procesných práv, že sťažovateľ využil svoje právo vykonávať procesné úkony osobne bez účasti jeho právneho zástupcu, čo nie je v rozpore s právnou úpravou zastúpenia. Uviedol, že nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľa, žeby sa opakovane v konaní pred stavebným úradom domáhal, aby nekonali osobne s ním, ale s jeho právnym zástupcom, že takúto požiadavku sťažovateľ voči správne orgánu nevzniesol a podaním z 12. februára 2015 len doložil do konania plnú moc, no iný úkon v tejto otázke neučinil. K námietke, že nemožno dodatočne povoliť drobnú stavbu, pretože nie je verejný záujem na legalizácii drobných stavieb, ktoré neslúžia najmä na bývanie, s poukazom na § 88a Stavebného zákona uviedol, že takýto záver z platnej právnej úpravy nevyplýva, tento argument nekorešponduje s textom zákona a sťažovateľ si pojem verejný

záujem vykladá v rozpore s gramatickým znením § 88a ods. 1 Stavebného zákona. Doplnil, že všetky povoľované stavby sú umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve stavebníkov, preto je nedôvodná námietka o opaku. Ako neopodstatnenú posúdil aj námietku sťažovateľa o presahu strešných konštrukcií drobných stavieb na jeho pozemok (resp. toto jeho tvrdenie posúdil aj ako šikanózne). Ďalej skonštatoval, že bolo dostatočne preukázané, že dodatočné povolenie drobných stavieb nie je v rozpore s verejnými záujmami Stavebného zákona ani s osobitnými predpismi. K námietke neodôvodnenia, kým a na čo bol zameraný štátny stavebný dohľad zo 7. novembra 2013 a aké boli jeho výsledky, uviedol, že tento bol uvedený len pre účely odôvodnenia, pretože nebolo vykonané miestne zisťovanie na vysvetlenie, prečo prvostupňový správny orgán mal z úradnej činnosti vedomosť o tvare miesta a pomeroch na stavenisku. Uviedol, že sťažovateľ sa vlastníkom parcely susediacej s pozemkom, na ktorom sa nachádzajú drobné stavby, stal v roku 2014, keď už boli predmetné drobné stavby niekoľko rokov postavené. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku sťažovateľa o nerešpektovaní predpokladaného rozvoja územia a ako nesprávny posúdil aj jeho názor, že ak je stanovené, že nie je možné stanoviť vzdialenosť rodinných domov od spoločných hraníc menšiu ako dva metre, tak tým viac nemôže byť menšia vzdialenosť iných stavieb. Za nedôvodnú považoval aj námietku o nemožnosti užívania priestorov medzi stavbami, pretože k povoleným stavbám na strane pozemku sťažovateľa nie sú umiestnené žiadne stavby. Stotožnil sa s vyjadrením správneho súdu, že v tomto prípade postačovala len zjednodušená dokumentácia skutočného zrealizovania drobných stavieb, tzv. pasport, odôvodnil, na základe čoho zistil, že sa s jeho kompletným obsahom sťažovateľ aj oboznámil, že mu neboli upreté jeho procesné práva a bolo mu umožnené podať proti nemu námietky, o ktorých bolo rozhodnuté. Ako úplne nedôvodnú vyhodnotil aj námietku, že stavebný úrad nerozhodol, že nie je nevyhnutné vyhotoviť úplnú dokumentáciu podľa § 104 ods. 2 Stavebného zákona, a preto malo byť nevyhnutné vyhotoviť úplnú dokumentáciu skutočného realizovania stavby. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia uzavrel, že sa stavebný úrad dostatočne venoval odôvodneniu svojho rozhodnutia. Ako nedôvodnú posúdil aj námietku o nepreskúmateľnosti jednotlivých záväzných stanovísk štátnych orgánov. K ďalšej časti námietok uviedol, že miestne zisťovanie v stavebnom konaní nie je obligatórne, preto už nariadené miestne zisťovanie môže byť zrušené, že boli splnené podmienky na legalizáciu predmetných stavieb, preto ak stavebný úrad dodatočne povolil tieto stavby, konal v súlade so zákonom, a pokiaľ by tak neurobil, odoprel by stavebníkom ich zákonné právo. Odôvodnil, prečo nemohol byť vo veci aplikovaný § 140b ods. 6 Stavebného zákona, že sa správny súd vysporiadal s vyhodnotením princípu stavebného konania (jeho posúdenie z pohľadu zabezpečenia spravodlivej rovnováhy v poskytovaní ochrany uplatňovaným právam všetkých účastníkov stavebného konania). Námietku, že povoľované drobné stavby sú umiestnené v rozpore s územným plánom mesta [REDAKOVANÉ], vyhodnotil ako účelovú s poukazom na to, že sťažovateľ na druhej strane operoval základnou námietkou spočívajúcou v tom, že v budúcnosti chce práve on v tom istom území postaviť vlastné drobné stavby, pri výstavbe ktorých by mu mali povoľované drobné stavby prekážať. Vo vzťahu k námietke, že správne orgány neprispôsobili rozsah požadovaných dokladov osobitným záujmom, skonštatoval, že tieto si rozsah požadovaných záväzných stanovísk určujú samy na základe správnej úvahy. Dodal, že pokiaľ ide o posudzovanie oporného múra v koryte [REDAKOVANÉ] potoka, tento ani nebol predmetom povoľovania a nebolo preukázané, žeby povoľované drobné stavby mali základy na tomto opornom múre.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ vo vzťahu k postupu a napadnutému rozhodnutiu stavebného úradu namietal, že ním bolo rozhodnuté len o jeho námietkach podaných 16. septembra 2015, a nie aj o skorších námietkach podaných 16. februára 2016. Stavebný úrad jeho advokátovi nič nedoručoval, o ničom ho neinformoval, a to napriek tomu, že mu splnomocnenie bolo doručené 12. februára 2015. Za rozporný s právom na právnu pomoc považuje názor stavebného úradu, že tým, že sťažovateľ vykonával aj po predložení plnomocnenstva všetky procesné úkony sám, poprel svoju vôľu dať sa v správnom konaní zastúpiť advokátom. Namietal tiež, že svojím postupom mu odňal možnosť oboznámiť sa s podkladom rozhodnutia.

9. V postupe a napadnutom rozhodnutí okresného úradu z 2. augusta 2016 vzhliadol porušenie svojich práv okrem toho, že správny orgán nemal v priebehu správneho konania konať s jeho právnym zástupcom aj v tej rovine, že okresný úrad v ňom porušil jeho právo na spravodlivý proces svojím tvrdením, že vlastné konanie o dodatočnom povolení stavby môže začať len za predpokladu pozitívneho dokazovania vplyvu stavby na verejný záujem a v prípade negatívneho vplyvu stavebný úrad oznamuje začatie konania o odstránení stavby, pričom dôkazná situácia musí byť ustálená ešte v tzv. zisťovacom štádiu konania a končiť vtedy, keď stavebný úrad spoľahlivo ustálil svoj právny názor o vplyve stavby na verejný záujem. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného úradu z 22. decembra 2016 a jeho postup, argumentoval, že aj v tomto prípade k porušeniu jeho práv došlo tým, že správny orgán napriek žiadostiam nekonal s jeho právnym zástupcom. Vyjadril nesúhlas so závermi okresného úradu, že právo na zastupovanie sťažovateľ nevyužil, pretože všetky úkony účastníka konania vykonával bez zastúpenia aj po predložení plnomocnenstva sám. Tiež mu vytýka, že na neho preniesol dôkazné bremeno preukazovania, že drobné stavby sú v rozpore s verejným záujmom. Za vnútorne rozporný považuje názor, že návrhy splnomocnenca na zrušenie rozhodnutia nemohli vyvolať účinky, pretože neboli uplatnené v 15-dňovej lehote na uplatňovanie si odvolacích dôvodov a návrhov stanovenej pre odvolacie konanie podľa § 54 ods. 2 Správneho poriadku.

10. Vo vzťahu k postupu a napadnutému rozsudku krajského súdu svoje námietky sústredil na to, že krajský súd nenapravil pochybenia stavebného úradu ani okresného úradu, ktoré nekonali s jeho právnym zástupcom, a tým porušili jeho právo na právnu pomoc. Nesúhlasí s jeho záverom, že § 6 ods. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v znení neskorších predpisov, sa na daný prípad nevzťahuje.

11. Proti postupu a napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu argumentoval, že je ústavne neakceptovateľný názor, podľa ktorého nie je možné stavebnému úradu vytýkať žiadne pochybenie v súvislosti s jeho námietkou, že správne orgány nekonali s jeho právnym zástupcom, pretože z administratívneho spisu vyplýva, že v priebehu správneho konania sťažovateľ sám iniciatívne vykonával úkony, a to až do podania odvolania. Za ústavne nonkonformný považuje aj jeho záver, že takáto procesná vada nemá závažnosť v zmysle § 191 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku s poukazom na to, že toto pochybenie sťažovateľ nenamietal ani v rámci ním podaného odvolania. Je toho názoru, že správne orgány mali samy z úradnej povinnosti zistiť, že nekonali

s jeho právnym zástupcom. Namietal, že kasačný súd nerozhodol o jeho námietke, že rozhodnutia stavebného úradu má podpisovať jeho vedúci, a nie primátor mesta, a vo vzťahu k odôvodneniu namietal, že nahliadanie do spisov zo strany sťažovateľa nie je možné vnímať ako dôvod, že mal vedieť, že správne orgány nekonali s jeho právnym zástupcom. Dodal, že pri nahliadaní do spisov sa zameriaval len na iné konkrétne skutočnosti, medzi ktoré nepatrila kontrola postupu jeho advokáta. Za ústavne neakceptovateľný považuje tiež záver, že v konaní pred stavebným úradom bolo plne dodržané jeho právo na poskytovanie pomoci a poučenia zo strany správneho orgánu, a ako predčasný považuje aj záver o neodôvodnenosti ním uplatnenej námietky o presahu strešných konštrukcií drobných stavieb na pozemok v jeho vlastníctve. Namietal, že rozhodnutie bolo odôvodnené aj skutočnosťami, ktoré s vecou nesúviseli, a nesúhlasí ani so záverom, že postačovala zjednodušená dokumentácia skutočného zrealizovania drobných stavieb a ohľadom akceptovania potvrdení vydaných záväzných stanovísk.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým rozhodnutím stavebného úradu, napadnutými rozhodnutiami okresného úradu z 2. augusta 2016 a 22. decembra 2016, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozhodnutím okresného úradu z 2. augusta 2016:

13. Napadnutým rozhodnutím okresného úradu z 2. augusta 2016 došlo k zrušeniu rozhodnutia stavebného úradu zo 4. apríla 2016 a k vráteniu mu veci na nové rozhodnutie. Zároveň nebolo možné proti napadnutému rozhodnutiu podať odvolanie či napadnúť ho správnou žalobou. V danom prípade však nešlo o konečné rozhodnutie, vo veci následne bolo vydané napadnuté rozhodnutie stavebného úradu a ďalšie nižšie uvádzané rozhodnutia.

14. Sťažovateľ v rámci argumentácie namietal primárne porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a v nadväznosti na to aj porušenie práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny. Na tomto mieste ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že štandardne vychádza z názoru, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sú „výsledkové“ práva. To znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ústavný súd overuje, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 197/2020).

15. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Zároveň však ústavný súd dáva do pozornosti, že ústavnú sťažnosť by v tejto

časti bolo možné odmietnuť aj ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde, pretože napadnuté rozhodnutie bolo vydané viac ako 7 a pol roka pred rozšírením ústavnej sťažnosti o namietané porušenie práv týmto rozhodnutím.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozhodnutím stavebného úradu, napadnutým rozhodnutím okresného úradu z 22. decembra 2016 a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

16. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 229/2022).

17. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a tiež z jej príloh, sťažovateľ podal proti napadnutému rozhodnutiu stavebného úradu odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím okresného úradu z 22. decembra 2016 tak, že odvolanie zamietol. Následne sťažovateľ podal proti napadnutému rozhodnutiu okresného úradu z 22. decembra 2016 správnu žalobu, ktorá bola napadnutým rozsudkom krajského súdu zamietnutá. Sťažovateľ nato podal aj proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť. Rozhodnuté o nej bolo napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľ teda mal vo vzťahu k týmto rozhodnutiam k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využil.

18. Zároveň aj zo samotného znenia § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základných práv na súdnu ochranu a na právnu pomoc napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

19. Úlohou ústavného súdu pri uplatňovaní jeho právomoci vyplývajúcej mu z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať

právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyslovené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 85/2021).

20. Podstata práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (I. ÚS 172/2023).

21. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (m. m. I. ÚS 167/2020). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 57/2019). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, *Recueil III/1997*).

22. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku kasačného súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy [III. ÚS 502/2015 (ZNaU 69/2015), III. ÚS 277/2022].

23. Na tomto mieste je možné opätovne poukázať na to, že sťažovateľ najvyššiemu správne súdu primárne vytýkal, že sa nedostatočne vysporiadal, resp. že ani jeho napadnutým rozhodnutím nedošlo k náprave predchádzajúcich pochybení správnych orgánov a správneho súdu najmä v súvislosti s ním namietaným porušením práva na súdnu ochranu a v nadväznosti na to aj základného práva na právnu pomoc. Námietky primárne sústredil na otázku

ne/rešpektovania jeho zastúpenia advokátom v správnom konaní, resp. ne/konania s jeho právnym zástupcom zo strany správnych orgánov. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom adekvátnym spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené námietky, resp. či ním uplatnená argumentácia je ústavnoprávne udržateľná.

24. Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu a dôvodov zamietnutia kasačnej sťažnosti sťažovateľa v ňom uvedených, s poukazom na v ústavnej sťažnosti uplatnené námietky sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší správny súd svoje argumenty, pre ktoré zamietol kasačnú sťažnosť, odôvodnil ústavnoprávne udržateľným spôsobom.

25. S poukazom na to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je sťažovateľovi dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste nebude podrobnejšie rozoberať a bližšie rozvádzať jeho jednotlivé závery. Len pre doplnenie uvedie, že vo vzťahu k primárnej námietke sťažovateľa [týkajúcej sa ne/konania správnych orgánov (stavebného úradu a okresného úradu) v priebehu správneho konania s jeho advokátom] najvyšší správny súd aj s odvolaním sa na obsah administratívneho spisu v danej veci, ako aj priebeh konania uzavrel, že správne orgány v rámci svojho postupu neporušili jeho práva. Bolo jednoznačne preukázané, že úkony v prvostupňovom správnom konaní až do podania odvolania (a následne aj samotné podanie odvolania) vykonával osobne len sťažovateľ (sám predkladal žiadosti, námietky, upozornenia, sám sa zúčastnil ústneho pojednávania). Na tomto mieste si ústavný súd dovoľí poznamenať, že ak by mal sťažovateľ naozajstný záujem o to, aby bol riadne zastúpený (len) advokátom, je evidentné, že by sám tieto úkony nevykonával. Navyše, kasačný súd zároveň jasne poukázal na to, že sťažovateľ ani v priebehu správneho konania nikdy nenamietal, že stavebný úrad opomenul konať s jeho právnym zástupcom. Ústavný súd teda poukazuje aj na konštatovanie kasačného súdu, že nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľa, žeby sa opakovane v konaní pred stavebným úradom domáhal, aby nekonali osobne s ním, ale s jeho právnym zástupcom. Ako podstatné zároveň považuje ústavný súd upriamiť pozornosť aj na záver kasačného súdu v tom, že uvedené ne/konanie s právnym zástupcom nenamietal sťažovateľ ani v ním (spísanom) podanom odvolaní. Z napadnutého rozsudku tiež vyplýva, že sťažovateľ bol počas celého prvostupňového konania aktívny a nahliadal do spisového materiálu, teda správne konanie neprebiehala, takpovediac, bez jeho účasti. Zároveň z prejednávanej veci ani nevyplýva, žeby došlo zo strany vo veci konajúcich orgánov v priebehu správneho konania ku konaniu, ktoré by malo za následok oslabenie, resp. pozbavenie nejakých procesných práv sťažovateľa. S poukazom na to sa aj jeho námietka o neposkytnutí pomoci a poučenia podľa § 3 ods. 2 Správneho súdneho poriadku zo strany správnych orgánov javí ako neopodstatnená. Kasačný súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku zároveň s odkazom na vo veci použitú právnu úpravu a na priebeh správneho konania podľa posúdenia ústavného súdu aj náležitým a ústavnoprávne súladným spôsobom odôvodnil, prečo viaceré zo sťažovateľom uplatnených námietok vyhodnotil ako účelové, resp. s odkazom najmä na paragrafové znenie Stavebného zákona odôvodnil, prečo jeho námietkam nebolo možné vyhovieť a prečo bola dodatočná legalizácia drobných stavieb vykonaná v súlade s právnymi predpismi. Vychádzajúc z uvedeného, preto podľa posúdenia ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu a ani jeho postup nie je možné označiť za ústavnoprávne neudržateľný a jeho závery za svojvoľné

či arbitrárne s následkom porušenia sťažovateľom uvedených práv. Jeho závery sú ústavnoprávne udržateľné.

26. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 256/2024). Zároveň ani skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 113/2022).

27. Na základe uvedeného preto ústavný súd, aj s poukazom na vymedzené špecifiká správneho súdnictva, teda že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Je potrebné dodať, že sťažovateľ si nemôže zamieňať prieskumnú právomoc všeobecného súdu rozhodujúceho o opravnom prostriedku (tu najvyššieho správneho súdu v kasačnom konaní) s posúdením rozhodnutia takého súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej (tu veci správneho súdnictva) veci (obdobne ako správny súd nerieši „kauzu“), ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia (I. ÚS 172/2023).

III.4. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

29. Právna vec sťažovateľa sa týka rozhodovania správnych orgánov a následne prieskumnej činnosti ich rozhodovania v rámci správneho súdneho konania. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci prejednávané v správnom konaní, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci [*hard core of public-authority prerogatives* (porov. Jussila v. Fínsko, c. 73053/01, rozsudok veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, bod 45; Ferrazzini v. Taliansko, c. 44759/98, rozsudok veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001, body 24 a 31)].

30. Výnimku z tejto zásady ESLP pripúšťa len v takých veciach, kde sa správne konanie považuje za konanie trestné.

31. Prihliadajúc na skutočnosť, že vo veci sťažovateľa správne orgány neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti, ktorá by bola preventívno-represívneho charakteru, ústavný súd dospel k záveru, že na vec sťažovateľa nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu